

Premievaststelling vrijwillige verzekering ZW, WW, WAO en WIA 2016

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting	2
2.	Premie vrijwillige verzekeringen 2016	3
2.1.	Algemeen	3
2.2.	ZW	3
2.3.	WW	4
2.4.	WAO/WIA	4
	Colofon	5

1. Samenvatting

Werknemers zijn verplicht verzekerd voor de werknemersverzekeringen. Een groep zelfstandigen (ca. 0,8 miljoen van het totaal aantal zelfstandigen)¹ heeft de mogelijkheid om zich bij UWV vrijwillig te verzekeren voor de ZW, WW, WAO² en WIA. Het gaat hier hoofdzakelijk om Zelfstandigen Zonder Personeel (ZZP) en personen die tijdelijk niet werken, ontwikkelingswerkers en huishoudelijke hulpen die niet verplicht verzekerd zijn. Het aantal vrijwillig verzekerden bij UWV is 0,3% van het aantal verplicht verzekerden (ongeveer 17.800 vrijwillig verzekerden tegenover circa 7 miljoen werknemers). Van het totaal aantal zelfstandigen is 1,5% vrijwillig verzekerd bij UWV voor de ZW en de WAO/WIA. Aanmelding voor een vrijwillige verzekering bij UWV kan onder bepaalde voorwaarden. Daarnaast hebben de zelfstandigen de mogelijkheid een ZW/WIA verzekering af te sluiten bij een private verzekeraar.

UWV stelt jaarlijks de premies voor de vrijwillige verzekeringen vast. Voor de WW, WAO en WIA geldt een maximum vast te stellen premie dat gelijk is aan het landelijk vastgestelde wettelijke premiepercentage door de Minister van SZW. De ZW kent geen landelijk vastgesteld wettelijk percentage en kan daarom alleen op kostendekkend niveau vastgesteld worden. De premies vrijwillige verzekeringen hebben geen goedkeuring van de Minister van SZW nodig. Met het ministerie heeft wel afstemming plaatsgevonden over de premies van de landelijk verplichte werknemersverzekeringen.

In tabel 1 staan de premies voor de vrijwillige verzekeringen ZW, WW, WAO en WIA voor het premiejaar 2016, die door de Raad van Bestuur van UWV zijn vastgesteld.

Tabel 1 Premies vrijwillige verzekering 2016

Premies in %

	2015	2016
ZW		
Landelijk	9,50	9,30
Alfahulpen	8,40	8,25
WW	1,45	1,40
WAO	5,25	5,88
WIA	6,00	6,61

¹ Bron: CBS

² Personen met een uitkering van minder dan 45-55% en personen met een terugval naar mate van arbeidsongeschiktheid die kleiner is dan 45-55% en die daarnaast een eigen bedrijf starten, of gaan werken als alfahulp, of gaan werken als particuliere (huishoudelijke) hulp of in loondienst zijn en het werk tijdelijk onderbreken, kunnen zich nog steeds verzekeren voor de vrijwillige verzekering WAO.

2. Premie vrijwillige verzekeringen 2016

2.1. Algemeen

Naast de werknemersverzekeringen voor werknemers in dienstverband is er voor een groep niet-werknemers oftewel zelfstandigen de mogelijkheid om zich bij UWV te verzekeren voor de ZW, WW, WAO en WIA. Het gaat hier hoofdzakelijk om Zelfstandigen Zonder Personeel (ZZP), personen die tijdelijk niet werken, ontwikkelingswerkers en huishoudelijke hulpen die niet verplicht verzekerd zijn. Het aantal zelfstandigen in deze groep is ongeveer 0,8 miljoen van het totaal aantal zelfstandigen (ca. 1,1 miljoen). Een zelfstandige kan zich bij UWV eventueel voor meerdere verzekeringsvormen verzekeren. Het aantal vrijwillig verzekerden bij UWV is een fractie van het aantal verplicht verzekerden (ongeveer 17.800 vrijwillig verzekerden tegenover circa 7 miljoen werknemers). Aanmelding voor de vrijwillige verzekeringen bij UWV kan onder bepaalde voorwaarden. Daarnaast hebben de zelfstandigen de mogelijkheid om een ZW/WIA verzekering af te sluiten bij een private verzekeraar. Voor de premieberekening worden de verwachte lasten en het verwacht verzekerd bedrag in 2016 bepaald. Voor deze ramingen zijn de realisaties tot en met september 2015 gebruikt. De ZW premie wordt kostendekkend bepaald en de premies WW, WAO en WIA worden gemaximeerd en gelijkgesteld aan de wettelijk vastgestelde premiepercentages van de werknemersverzekeringen.

2.2. ZW

De ZW-vrijwillige verzekering kent 2 premies, namelijk een uniform landelijk premie en een premie voor de alfahulpen met hun eigen verzekeringsvoorwaarden. UWV bepaalt het kostendekkend premiepercentage op basis van de raming van het volume en het verwacht verzekerd bedrag³ in 2016. De formule voor de kostendekkende premie ZW ziet er als volgt uit:

$$\text{De kostendekkende ZW premie} = \text{verwachte totale lasten} / \text{verwacht verzekerd bedrag}$$

Bij de volumeraming zien we dat het volumebestand iets terugloopt, waardoor voor 2015 in totaal een lager beroep (circa 7%) op de verzekering wordt verwacht dan in 2014. Dit is het gevolg van de vertraagde doorwerking van de krimp van de verzekeringspopulatie in de afgelopen jaren in verband met de crisis. Deze daling is voor 2016 doorgetrokken, want we verwachten dat deze trend zich zal voortzetten. Deze volumeraming wordt meegenomen in de Januarinota 2016 van UWV.

De huidige raming van de uitkeringslasten voor 2015 komt € 0,7 miljoen lager uit dan bij de premiestelling vorig jaar geraamd is. Dit is het resultaat van zowel een lager volume als een lagere gemiddelde jaaruitkering. Kostendekkend zou nu voor 2015 een premie van 9,30% geraamd worden tegen een vastgestelde premie van 9,50%.

De raming van de totale lasten komt voor 2016 uit op € 30 miljoen, waarvan € 1,9 miljoen voor uitvoeringskosten. Het verzekerd bedrag voor 2016 bedraagt € 318 miljoen. Dit is 5,4% lager dan de huidige raming voor 2015. De ontwikkeling van het verzekerd bedrag 2016 is het saldo van een verwachte daling met 6,5% van het aantal verzekerden dat een vrijwillige verzekering afsluit (of heeft afgesloten) en een toename van het gemiddeld verzekerd bedrag met het indexeringspercentage van 1,11% per 1 januari 2016.

Het kostendekkende premiepercentage voor 2016 is op basis van deze raming berekend op 9,30%. Bij de ZW is er geen wettelijke maximering van toepassing.

Alfahulpen betalen een lagere premie namelijk 8,25%, omdat ze de eerste 6 weken recht hebben op loondoorbetaling.

---

³ Vrijwillig verzekerden mogen zelf hun dagloon (verzekerd bedrag) kiezen

2.3. WW

Bij de vrijwillige verzekering WW gaat het om een relatief gering aantal verzekerden (bijvoorbeeld ontwikkelingswerkers) en niet meer dan enkele tientallen uitkeringen met een geraamd uitkeringsbedrag in 2015 van € 0,9 mln. De vastgestelde premie voor 2015 bedraagt 1,45%. Kostendekkend kan nu voor 2015 een percentage van 1,35% berekend worden. Dit wordt veroorzaakt door een toename van het verwacht verzekerd bedrag in 2015.

De raming van de totale lasten WW komt voor 2016 uit op € 0,9 miljoen, waarvan € 56 duizend voor uitvoeringskosten. Het verzekerd bedrag voor 2016 bedraagt € 66 miljoen. Dit is 1% lager dan de huidige raming voor 2015 en is het resultaat van de prijs- en volumecomponent. In de berekening van het geraamd verzekerd bedrag 2016 is er gerekend met een prijsindexatie en is er ook rekening mee gehouden dat het aantal verzekerden voor de WW zal teruglopen.

De verwachte kostendekkende premie voor 2016 bedraagt hierdoor 1,40%. Voor 2016 mag wettelijk een maximumpremie worden vastgesteld van 4,60%. Dit is het totaal van AWF-premie van 2,44% en de gemiddelde sectorpremie over uitkeringen van 2,16%. Bij de gehanteerde uitgangspunten volstaat dan ook een premie van 1,40%.

Voor de verdeling naar fonds (Sfn: 0,21% en AWF: 1,19%) wordt de lastenverhouding van de verplichte WW verzekering gebruikt. De relatief geringe instroom van WW-vrijwillig verzekerden zorgt er voor dat een gering deel van de lasten voor rekening van de sectorfondsen komt. De lasten en baten voor 2016 worden beiden geraamd op € 0,9 miljoen.

2.4. WAO/WIA

Het aantal vrijwillig verzekerden voor de WAO en WIA is ongeveer 15.000.

De lasten en baten van WAO en WIA worden gezamenlijk gepresenteerd. De totale lasten WAO/WIA worden voor 2016 geraamd op € 34 miljoen. Dit is een daling van 0,19% ten opzichte van 2015 en volgt daarmee de landelijke trend. De daling wordt veroorzaakt door de afname in de WAO volume. De kostendekkende premie vrijwillige verzekering voor de WAO/WIA komt uit op 8,7%.

De WIA-premie voor vrijwillig verzekerden mag volgens de wet niet hoger gesteld worden dan de WIA-premie voor verplicht verzekerden. De premie voor verplicht verzekerden bestaat uit:

- de door de minister vastgestelde basispremie WAO/WIA (Aof premie voor 2016: 5,88%),
- het door UWV vastgestelde rekenpercentage Whk wga-vast (voor 2016: 0,48%),
- het door UWV vastgestelde rekenpercentage Whk wga-flex (voor 2016: 0,25%).

De premiepercentage voor WIA-vrijwillig verzekerden in 2016 wordt hierdoor op 6,61% vastgesteld. De correctie voor de financiering lasten WAZ (circa 0,2 %-punt) wordt achterwege gelaten, omdat de maximale premie niet toereikend is. Een bijdrage van de verplicht verzekerden WAO/WIA is daarom noodzakelijk. Bij de premiestelling 2015 was sprake van een identieke situatie.

De premie WIA is 0,61%-punt hoger dan het percentage voor 2015 (6,00%). Deze stijging wordt veroorzaakt door de toename van de Aof-premie met 0,63% (2015: 5,25), die door de ministerie van SZW wordt vastgesteld. De toename van de basispremie is niet gekoppeld aan de uitkeringslasten, die uit het Aof worden gefinancierd.

Ook de WAO-premie voor vrijwillig verzekerden mag volgens de wet niet hoger gesteld worden dan de WAO-premie voor verplicht verzekerden. De premie voor verplicht verzekerden bedraagt 5,88% voor 2016. Het gaat bij deze verzekeringsvorm om een gering aantal personen, dat nog op basis van de WAO verzekerd kan zijn. Dit is ontstaan als overgangsrecht en kan nog circa 35 jaar doorgaan.

De baten bij de premies WAO/WIA voor 2016 worden geraamd op € 25 miljoen. Dit betekent dat € 9 miljoen aanvullend wordt gedekt uit de premiebaten verplichte verzekering WAO/WIA.

Colofon

Uitgave

Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
Financieel Economische Zaken
afdeling Planning, Control en Analyse

Postadres

Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

Fondsenbeheer@uwv.nl

Redactie

Saskia Mangoendinomo
Wibaut Jeurissen

